

man ikke har saa megen Tillid til, at den Sag trods alt vil sejre, at man modig tør tage en Diskussion op om, paa hvilken Maade den bedst kan ordnes. Jeg kunde forstaa, at man før Valget af Hensyn til Frygten for den omvendte Gaardmand mente, at man ikke skulde gøre noget Særstandpunkt gældende med Hensyn til, hvorledes den almindelige Valgret burde føres ud i Praksis. Men efter Valget, da det har vist sig, at der ikke var nogen Fare i den Henseende, maa jeg sige, at jeg ikke kan begribe, at vi skal tie bomstille og rette os efter, hvad et Velfærdsudvalg, et Fællesudvalg, maatte foretage. Er vi da ikke valgte af det danske Folk for at behandle Grundlovsforslaget? Skulde man ikke kunne tale aabent om, hvorledes Grundloven bør formes paa bedste Maade? Det synes jo ikke at være Tilfældet, og det vil være mig pinligt at se tilbage paa den Forhandling, der er gaaet forud for den Grundlov, som vi skal have, og som vi vil faa om ikke ret længe.

Der er dog et Punkt, som jeg gerne vil omtale til Slutning, og det er det Forslag, som fra privat Side er kommet frem om § 3. Man har altsaa ikke ført det frem her i Salen, men det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) tog saa stærkt fat netop paa § 3, da han havde Ordet her i Tinget, og hans Udtalelser er gaaede rundt i forskellige Blade. Det var en ganske mærkværdig Fremstilling af disse Forhold, det ærede Medlem gav. Det vilde tage for lang Tid at gaa den igennem, men jeg synes, den hele Vejen er ikke ved Siden af, men tværtimod. Blandt andet sagde det ærede Medlem: „Jeg mener, at Grundlovens § 3 fastslaar evangelisk-luthersk som det historisk religiøse Begreb, der fandtes og hævdedes paa det Tidspunkt“ — nemlig da Grundloven blev givet — „Det er jo vitterligt, at en stor Del af Grundlovens Fædre var Rationalister, ja, gik meget videre end Arboe Rasmussen, f. Eks. en Mand som H. N. Clausen m. fl.; det er vitterligt, at de Mænd, som var med til at stemme for denne Paragraf, gik langt videre i Retning af Rationalisme end Arboe Rasmussen.“ Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds vil vise, at hvis vi tager § 3 ud, falder vi tilbage paa Danske Lovs 2—1—1; derfor — paastaar han — er det Reaktion at fjerne denne Paragraf, idet denne netop frier os fra de symbolske Bøger, og hvad dertil hører. Han argumenterer altsaa ud fra det Synspunkt, at § 3 skal forstås ud fra de Mænds Stilling og Opfattelse, som har stemt for denne Paragraf. Tænk,

hvis man en Gang, naar vi har stemt om kirkelige Paragraffer, senere hen fortolkede disse Paragraffer efter, hvordan vi stod i religiøs Henseende hver for sig! Det gaar naturligvis ikke. Denne Paragraf var fremme i en Tid, da Krigen stod for Døren, paa en Tid, da det blev sagt: Nu maa vi skynde os, vi har ikke Tid til at tale om disse kirkelige Sager, derved kan vi gaa Glip af hele Konstitutionen, vi maa udsætte Overvejelser til Fremtiden, lad os se at komme hurtigt over det. Der blev alligevel Diskussion om dette Spørgsmaal, og Kultusminister og Ordfører (Hall) udtalte sig om, hvordan § 3 skal forstås. Jeg bliver nødt til at oplæse nogle Linier, for at de kan komme til at staa i Rigsdagstidenden; de er betydningsfulde for Sagens Forstaaelse. Kultusminister Madvig tog Ordet, efter at der var talt forskelligt om, hvordan Udtrykket „evangelisk-luthersk“ skulde forstås. Der var mange, som ikke syntes om det, de vilde ikke have Udtrykket „evangelisk-lutherske Kirke“, og det vilde ogsaa have været det eneste rigtige ikke at have brugt det. Men dette Udtryk „evangelisk-lutherske Kirke“ havde man nu forelsket sig i. Kultusminister Madvig tog altsaa Ordet og sagde: „Naar der er Spørgsmaal om, hvorledes denne Religion“ — Landets almindelige Religion, det vil sige den evangelisk-lutherske — „forholder sig til den augsburgske Konfession, da er det klart, at den evangelisk-lutherske Kirke kræver til at hævde dette Navn en større Bestemthed end den almindelige bibelske Karakter, som ogsaa andre Konfessioner tillægger sig; den trænger fremdeles endog til en mere bestemt Karakter, end der indeholdes i Ordet „evangelisk“ taget i den Betydning, hvori vi i Kirkehistorien og den kirkelige Statistik er vant til at tage det; den kræver virkelig en positiv Karakter af Lutherdom, og denne kan den ikke have, naar der ikke ligger til Grund for den en bestemt Tilslutning til et eller flere Bekendelsesskrifter. Hvilken Vægt Bekendelsesskrifterne skal have i det hele kirkelige Liv, vil være at afgøre enten i Kirkeforfatningen eller under det kirkelige Liv, som udvikler sig ifølge Kirkeforfatningen; men en bestemt kirkelig Bekendelse er forudsat, og jeg tilføjer, at jeg tror, at man, da intet andet er udtalt, og da man har beraabt sig paa det danske Folks hidtilværende Forhold til en vis Konfession, ved den evangelisk-lutherske Kirke maa tænke paa den Kirke, der er bygget paa de Bekendelsesskrifter, som hidtil har haft Gyldighed i den danske Kirke, og det er den augsburgske Konfession med de i den augsburgske Konfession forudsatte 3 ældste